

„... én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.
Ámen!” (Máté 28:20)

Hálaadó Harangszó

2003. április 20. AZ ÁCSI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG GYÜLEKEZETI LAPJA

IV. évf. 1. szám

HÚSVÉTI HIT

„Feltámadott az Úr bizonynal...” (Lukács: 24:34/a.)

Aki Isten elé járul, hinnie kell, hogy Ő létezik – mondja Pál apostol a Rómabeliekhez írt levél 11:-ban; s mivel mi is hisszük, azért járunk el HÚSVÉT szent ünnepén.

A hit az alap, a fundamentum, amire építeni lehet: húsvét a mi hitünk nélkül üres, nem ér semmit!

Húsvéti hittel elfogadom e hitetlen világban, hogy Isten van, létezik! Ő a kezdet és a vég, ma is csodálatosan uralkodik a világ felett. Ő, aki alkotott mindent, győzedelmes mindenek felett, még a halál felett is! Nem hagyta, hogy Szent Fia teste elenyésszen. Valóban feltámadott az Úr!

Az Úr feltámadott! Ha ezzel a hittel járok életutamon, tudom, hogy nem vagyok egyedül, bár szeretett férjem, feleségem lemaradt mellőlem az élet terhe, sorvasztó betegsége miatt; fáj, vérzik a szívem, magányossá lettem; de tudom, hiszem, nem vagyok egyedül, velem az isten. Ha pedig Isten velem van, vele győzedelmeskedő vagyok.

A húsvéti hit bizonyossá tesz engem, hogy a Názáreti Jézus valóban élt és tanított: részt vett az emberek hétköznapijaiban, örömeiben – bánatában, gyógyította a betegeket; halottakat támasztott fel; kenyeret és életet adott. Mégis, minden isteni jótéteménye dacára az ember elárulta, törvény elé vitette, elítéltette, keresztre feszítette – de Ő

isteni erejével meggyőzte a halált! Valóban feltámadott az Úr!

Húsvétkor a lelki erő győzedelmeskedett a fizikai, természeti erő felett!

Ez a megújító erő minden emberé lehet! Ez megerősít minket emberi életünk különböző körülményeiben: akár rossz, akár reménytelen. Senki sem született kárhozatra, de az életre! Feltámadott az Úr bizonynal: annyit jelent, hogy valóban! Tehát húsvét Feltámadás, Élet a halál felett! Bizonytalanság és kétség van szívünkben? Krisztus nem csak húsvétkor, de életünk minden napjaiban bátorítón szól hozzánk: „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek és ne féljen!” (Ján. 14:1.)

Így aztán boldogan énekelhetjük:

„Jézus él, mi is élünk,
A haláltól nem félünk,
Mert meggyőzte a halált!”

A hit, remény és szeretet szavaival kívánok kedves Mindnyájatoknak áldott húsvéti ünnepeket!

Atyafiságos szeretettel:

Molnár István
lelképásztor

AZ ÁCSI REFORMÁTUS EGYHÁZ KEZDETEIRŐL

Az ácsi reformátusok a 18. sz-i és a 19. sz-i vizitációkon következetesen vallották, hogy gyülekezeti életük mércéjének a kezdetektől a Komjáti Kánonokat tartották. Szervezett formában 1630-tól. Hogyan alakult ez így?

Az ácsiak, akik ebben az időben kizárólag reformátusok voltak, a török pusztítás után Komáromból tértek vissza, s az Árpád-kori templomot egy Kristóf nevű kőművessel hozatták helyre. Legalább az utalás erejéig szólnunk kell Komárom reformációjának kezdetéről. A városban a reformáció tanait

a német anyanyelvű őrserég kezdte terjeszteni. Részükre már 1550 környékétől névről ismert protestáns lelkészeket hoztak Komáromba. Mivel Ács és a környező középkori falvak /Lovad, Vas s talán Halászi/ nagy valószínűséggel 1543-ban pusztultak el, lakóik ekkor menekültek a Duna bal partjára, szorosabban Komáromba. Joggal tarthatjuk úgy, hogy igen korán találkoztak az evangéliumi tanokkal. A helvét irányt nem csupán a várban elhelyezkedő német katonaság, hanem a város magyar anyanyelvű lakói is igen hamar megismerték. Ennek szellemét leginkább Huszár Gál prédikátor terjesztette, akinek emiatt 1563 elején kényszerűségből el is kellett hagynia a várost. Komáromot 1594-ben a török támadta, lakói Nagyszombat felé menekültek protestáns lelkészek kíséretében, akik az Úr ígéjével vigasztalták őket. Mihelyt lehetett, visszatértek. Utána azonban papjaikat Szuhay István egri érsek elkergette. /Az esztergomi érsek ebben az időben évszázadokra Nagyszombatban tartotta székhelyét! A bécsi békekötés, mely Bocskay István és Rudolf király alkudozása folytán kötött meg 1606. június 23.-án, valamelyest rendezte, biztosította helyzetüket. Így válik érthetővé, hogy amikor a neves prédikátor, Szenczi Csene Péter a környéken fellép, majd 1615-1622 között püspökséget visel, a helyzet kissé nyugodtabbá válik. A református egyház szervezete ebben az időben a maitól eltérő területi formát mutat, mert a Dunántúl végvidékétől északra a Felső-Dunamelléki Egyházkerület keretében szerveződik a helvét irányzatú magyar egyház /1734-ig/. Ennek az egyházkerületnek a kebelében éli napjait száz éven keresztül az Ácsi Református Egyház is. Ez ma kevésbé köztudott tény. Szenczi Csene Péterről a szapi egyház anyakönyve azt őrizte meg, hogy érsekújvári lelkész, 1615 körül a Felső-Dunamellék püspöke, híres reformátor. Pozsony, Győr, Komárom vármegyékben ő szilárdította meg a reformáció kálvini irányát, noha nem ő hirdette először. Ács éppen hogy kívül esett a hódoltság határán. Ez számos nehézséget okozott, mert gyakorta mindkét oldalról sanyargatták. Gondoljuk meg, hogy a felszabadító szándékkal jövő császári seregek milyen vegyes európai népességet mutattak, s gyakran a legkevésbé volt részes benne a magyar anyanyelvű katonaság. Hát mit várhattunk? Sok jót nem.

E kitérő után a leglényegesebbet mondjuk el Komjátiról. A mezőváros a Felvidék magyarul lakta középső részén van. Reformáció korabeli iskolája híres volt, ahol grammatikát, syntaxist és poétikát tanítottak – latinul. A Heidelbergi Kátét pedig magyarul. Mindez az 1600-as évek elején történt, amikor az ácsiak visszatelepültek a Templomdomb környékére.

Szenczi Csene Péterről az is fennmaradt /születési helye után nevezték Szenczinek/, hogy faluról falura járt, hitvitázott, hirdette az Evangéliumot, s akik hallgatták, mindannyian református hitre tértek. Hitvalló prédikátor, nagyhatású szónok volt. 1570 körül született. Tehát Komárom környéki működésekor már kellő ismerettel és tapasztalattal rendelkező lelkész. Hitvitázó modora eredményes. Püspöksége előtt csallóközi esperes /1606 után/. Meggyőző reformáló képességét jelzi, hogy amikor a reformáltakat megkérdezték a „pápások”, hogy „miért lettél eretnekké?”, jobbra így válaszoltak: „... mert a nagy atya, jó Csene Péter

mondotta.” Számos lelkészt is „beállított” a Duna bal partján a szolgálatba.

Csene Pétert minden bizonnyal ismerték, ismerniük kellett az odamenekülő ácsiaknak is. A fent írtakra való tekintettel – úgy vélem – joggal tarthatjuk azt, hogy Csene Péternek, ha nem is kizárólagos, de hathatós szerepe volt abban, hogy az éppen ezekben az években újra visszatelepülő Ács református vallású lesz.

Utaltam a Komjáti Kánonok vezető szerepére az ácsi egyházi élet mindennapjaiban. Vizsgáljuk meg tehát ezt, szándékosan kiragadva azokat a részeket, amelyek éppen a napi vallásos életvitel szempontjából fontosak voltak. Czeglédi Pál dunántúli püspökre hárult az a feladat, hogy az 1619. évi sóki zsinat, s más mértéket adó /váradi, debreceni, baranyai/ cikkekből szerkessze össze azokat, amelyeket az 1623. szeptember 23.-i komjáti zsinat elé lehet terjeszteni, megtartva minden korábbi gyűlés tanításának tisztaságát és érvényét. Az bizonyosnak látszik azonban, hogy nem köthetők az öt részben előadott kánonok csak Czeglédi Pálhoz, hanem még számosan dolgoztak végleges formáján, amely nyomtatásban Pápán jelent meg 1625-ben Bernhard Mátyás nyomdájában. Czeglédi Pált szerkesztőnek tarthatjuk.

A Komjáti Kánonokat tekinthetjük a Felső-Dunamelléki Egyházkerület hivatalos kánonjának – annak életbelépése után. Tehát az ácsi gyülekezet az egyedül helyes utat, saját superintendenciája törvényeit tartotta magának mértékadónak.

Az igaz hit megtartását az apostoli hitformában látják. /Itt a niceai zsinat világosságára utalnak./

Az első rész V. kánona a választásoknál a világiak befolyását engedi meg.

Rendelkezik a püspökökről, esperesekről, lelkipásztorokról. Kimondja, hogy a lelkipásztorok az „... Úr aratására és szőlőjébe hivatnak el, ezért kötelesek tisztüket nagy buzgósággal teljesíteni, azon az evangéliumot hirdetni, a szentségeket kiszolgáltatni ...” A kátét oktatni kell! A szentségek kiszolgáltatásáért díjat szedni nem szabad. Meghatározza, kiket kell a szentségektől eltiltani. Rendelkezik a szertartásokról, ünnepnapokról. Vasárnap nem szabad dolgozni! Körülírja a lelkészi javadalmat. Ír a hitehagyókról, de a bűnbánókról is. Rendelkezik az egyháztagok napjainak viteléről. Rendkívül fontos és kiemelendő az iskolákról alkotott negyedik rész, amit a reformáció egyik központi feladatának tartottak mindig. Ezért részletezi az iskolatanítókról való tudnivalókat.

A Komjáti Kánonokról e jelzésszerűen írtak csak érzékeltetik annak bő és részletező terjedelmét. Az ácsiak ezt ismerték, nem csupán hivatkoztak rá. Kevés olyan ismeretünk van, amely arra utalhat, hogy megszegették volna egy-egy rendelkezését.

A Kánonokhoz való szigorú ragaszkodás biztosította évszázadokon át a gyülekezeti fegyelmet lelkész és gyülekezeti tag részéről egyaránt. Így válhatott megtartó erővé. Mi, utódok, hálával gondolhatunk eleinkre.

/Megjegyzés: A cikk az eredeti szóhasználat kifejezéseit használja. Mai szóhasználat: Apostoli Hitforma = Apostoli hitvallás; Szentségek = Sákramentumok./

Dr. Alföldi Kálmán

TERVEINKRŐL

Beszélgetés Sebestyén Miklós gondnok úrral
Gondnok úr, évről évre be tudunk számolni valamilyen gyülekezeti eredményről; hogy gyülekezetünk mit értett, mit javított, tehát rendre tudunk Isten dicsőségére valamit felmutatni. A vizitáción lelkészünk összefoglalta az elmúlt évi eredményeket, melyekből a parókia járólapozása a temetői út építése is jelentős. Most viszont azt lehet hallani, hogy újabb tervekkel foglalkozik a Presbitérium. Megkérlek, beszélj erről!

Köszönöm a felkérést, mert jóleső érzéssel válaszolhatok rá. Valóban, minden évben haladtunk, így ebben az évben is ezt szeretnénk tenni. Terveinket mindig a Presbitérium közösségében beszéljük meg, határozzuk el.

Ez a mostani inkább csak az elképzelés szintjén van meg jelenleg. Nem titok, az iskolák után is kapunk egy kis pénzt, de mint eddig is volt, az Úr Isten is segít bennünket, a gyülekezet is – és erre lehet alapozni. Ezért azon gondolkodunk, hogy a padokat kellene kicserélni. Sokan panaszkodnak, hogy szűk a padok köze, meg a szállásodás miatt kárt okoznak az öltözőkben is. Próbáltuk ez utóbbit csiszolással megszüntetni, de az előregedett fa tovább feslik. Felvetődött más probléma is: a megfelelő fűtés hiánya. Olyan vélemények is vannak, hogy mindkettőt egyszerre kellene megoldani. De az ehhez szükséges anyagi fedezet biztosításában kételkedem.

Hallottam olyan véleményt is, mely szerint ezek a tervezések túlságosan megterhelik a gyülekezet anyagi teherbíró képességét. Erről mi a véleményed?

A tervezés első alkalomával elmondtam, hogy nem akarjuk leterhelni a gyülekezeti tagokat, tekintve, hogy eddig is önzetlenül és áldozatkészen támogatták az egyházat. Ezért gondolom, hogy a két feladat közül csak az egyiket kell választanunk. Bár ez menet közben is változhat. Hiszen nem felejtethetjük el, hogy az eddigi vállalásokat milyen lelkesen, szívet és pénztárcát megnyitva támogatták Testvéreink. Pedig személy szerint senkitől sem kértünk. De az adományozók sem kérték, hogy név és mennyiség szerint nevezzük meg, ki mit adott. De mi is tudjuk azt, hogy az adott adomány számszerű értéke nem fejezi ki azt az erőfeszítést, amibe az az adakozónak került.

Elkészültek-e az átalakítás tervei?

Még nem. Egyelőre tájékozódunk azokban a templomokban, ahol ezt már megoldották. Így szeretnénk tapasztalatokat szerezni, hogy munkánk gazdaságos is és az igényeknek is megfelelő legyen.

Köszönöm a tájékoztatást. Remélem, a munka nem akad meg a tervezésben, hanem az elképzelés valósággá is válik. Isten segítsen bennünket!

Isten segítsen bennünket!

Héregi Kálmán

KANONIKAI VIZITÁCIÓ

Az évenként sorra kerülő kanonikai vizitációra ebben az évben március 17-én került sor. Elvégzésére Gyülekezetünkbe érkezett Nagytiszteletű Zsoldos Gábor, a Tatai Református Egyházmegye esperese, pilismaróti lelkipásztor, nagytiszteletű Németh Lajos egyházmegyei tanácsbíró, Dobos Károly egyházmegyei gondnok és Dr. Balogh Zoltán egyházmegyei jogász. A vizitáció Istentisztelettel kezdődött, Molnár István lelkipásztor igehirdetését hallgattuk meg, melyhez a textust Máté evangéliumának 11:28-ból vette: „Jöjjetek én hozzám mindnyájan, a kik megfáradtatok és megterheltetek, és én megnyugosztalak titeket.”

Ezt követően beszámolt a gyülekezeti életéről, köztük azokról a munkálatokról, amiket a közelmúltban elvégeztünk (parókia járólapozása, temetőút aszfaltozása), ismertette jövőbeli terveinket. Következett a nagy számban jelen lévő hitoktatásban részesülő tanulók biztonságtétele a hittan órákon elsajátított ismereteikről. Befejezésül Németh Lajos tanácsbíró, esztergomi lelkipásztor köszöntötte Gyülekezetünket. Megköszönte lelkipásztorunk beszámolóját, a hittanuló gyermekek biztonságtételét; Isten áldását kérte az ácsi Református Egyház éltere és további munkájára.

Lőrincz Zoltánné

NŐSZÖVETSÉGI KONFERENCIA

Március 22-én református nőszövetségi konferencián vettünk részt Mocsán. Összejövetelünk témája: „Kis család – nagy család címen fogalmazódott meg.

A helyi lelkipásztor megnyitója után nagytiszteletű Zsoldos Gábor esperes mondott köszöntő szavakat, majd Valkiné Guthy Éva igehirdetését hallgattuk Pál apostol Filippibeliekhez írt levele 4:1-4. alapján. Ezt követte dr. Márkus Mihályné előadása a családról, a családon belül a családtagok szerepéről, az összetartásról és arról, hogy miként segíthetjük egymás munkáját ebben a kis közösségben. Egymást követték a beszámolók. Oláh Imréné

Észak-Komárom Nőegyletének munkáját mutatta be, részletesen szövegezte a szövetségükben működő „Lepra misszió” tevékenységének fontosságáról. Utána Fehér Józsefné a Mocsai Református Nőegylet életével ismertetett meg bennünket; végül hallhattunk az újonnan megalakult etei Nőszövetség bontakozó életéről.

A beszámolókat a helyi lelkipásztor záró szavai követték. Befejezésül a 134. zsoltár harmadik versét énekeltük:

„Megáldjon téged az Isten / A Sionról kegyelmesen, / Ki teremtette az eget, / A földet és mindeneket!”

Lőrincz Zoltánné

„MONDJATOK ÉNEKET AZ ÚRNAK, MERT NAGY DOLGOT CSELEKEDETT; ADJÁTOK TUDTÁRA EZT AZ EGÉSZ FÖLDNEK!”

2003. március 9-én e fenti címben írt bibliai idézet volt a Szlovákiában használatos Bibliaolvasó kalauz az napra

kijelölt igéje. Ennek szellemében vett részt Templomunkban a délelőtti Istentiszteleten a révkomáromi Cálvin János Teológiai Akadémia különböző évfolyamain református lelkészképzésben részesülő hét tanulója: Búza Zsolt, Gebe

László, Izsmán Jónás, Semseiné Késmárki Ágnes, Szopó Ferenc, Szuhai György és Tömösközi Erzsébet.
Tömösközi Erzsébet a kántori szolgálatot is végezte, majd a szertartást követően a csoport által többszólamban előadott egyházi énekek karvezetését is ellátta, miközben az egyik szólamban maga is énekelt. A kis csoport tagjai vallásos témájú verseket is előadtak.

Gyülekezetünk tagjai szeretettel és hálával fogadták az előadást. Az Istentiszteletet követően az udvaron hosszasan elbeszélgettek a leendő lelkészekkel, miközben egyéb témák mellett személyesen is megköszönték a szolgálatot, és ilyen jellegű későbbi látogatásra is felkérték a vendégeket. Az elhangzottakból következő számunkban közlünk részleteket.

Bertók Lajosné

IMÁDKOZZUNK

(régimáinkból)

Reggeli imádság

Én Istenem felébredtem, Te öröködtél én felettem,
Köszönöm, hogy megtartottál, hogy felettem
virrasztottál.
Óvj meg ma is szent kezddel, szent kezdeből ne eressz
el.
Ó, vedd oda, mind, kit szeretsz, ó, hallgasd meg
kérésemet. Ámen.

Esti ima

Közeleg a csendes éj, míg szárny rám hajol,

Áldva emlékszem, Atyám., jóságodról.

E mai napon is megtartád életemet,
Tápláltad nevelted én gyenge testemet.
Légy az éjszakán is őriző pásztorem,
Testemet, lekemet oltalmazd bízom. Ámen.

Imádság a szülőkért

Édes jó Istenem, hallgasd meg imámat,
Áldd meg minden jóval apámat, anyámat.
Segítsd őket, segítsd, hogy felneveljenek,
Add, hogy jóságukra én is méltó legyek. Ámen.

AKIKETMEGKERESZTELTÜNK

Béber Zoltán Attila
Béber Bianka Judit
Varsányi Marcell Attila
Nyári Anita
Abai Anita Kinga
Tóth Adrián Zsolt

Péntek Józsefné	
Bartha Llona	90
Kiss Lajos	80
Tóth Sándor	50
Szalafei Istvánné	
Múth Julianna	92
Héregi Vincéné	
Kovács Julianna	94
Nagy Bálintné	
Nagy Erzsébet	94
Zsoldos Sándorné	
Asboth Mária	81
Szabó Bálintné	
Szigeti Katalin	68

AKIKTŐL ELBÚCSÚZTUNK:

Péntek András	56
Farkas János	94
Major Sándor	81
Törő Jánosné	
Harcza Irén	74
Tóth Sándor	65

Az adatok 2002. dec. 8. és 2003. márc. 31. közötti állapotot tükrözik.

Karácsonykor Szabó Róbert V. évfolyamos teológiai hallgató szolgált legációban a gyülekezetünkben

Kiadja az Ácsi Református Egyházközség Presbitériuma Szerkesztették: Héregi Kálmán és Héregi Péter
Karácsonyi és e húsvéti számunk megjelenését a Hartmann Bábolna Packaging Kft. támogatta. Gyülekezetünk nevében köszönjük.